

STANOVISKO ETICKÉ KOMISE UNIVERZITY OBRANY K PODNĚTU č. 5/2021

Podatel podnětu:

L. D.

Dotčený akademický pracovník:

J. L.

Předmět podání:

Podezření na porušení článku 3 písmene c) Etického kodexu Univerzity obrany akademickým pracovníkem, školitelem v DSP vůči jednomu ze svých studentů.

Článek 3 písmeno c) Etického kodexu UO ukládá akademickému pracovníkovi dodržovat tyto zásady:

1. „Se studenty komunikuje otevřeně a kolegiálně.“
2. „Brání podceňování, ponižování nebo znevažování osobnosti studenta nebo jeho práce.“
3. „Nevyžaduje od studentů činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem.“
4. „Nepřivlastňuje si jejich práci a výsledky.“

Předmětné podání se týkalo porušení zásad č. 3 a 4 jmenovaného článku u dotčeného akademického pracovníka (dále jen „dotčený AP“). Dotčený AP měl vyžadovat od studenta DSP činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem, a měl si neoprávněně přivlastnit výsledky práce studenta DSP.

Stanovisko komise:

EK po prostudování textu podání, písemných vyjádření dotčeného AP a oslovených svědků dospěla k závěru, že podezření na porušení dvou výše jmenovaných zásad z čl. 3 písm. c) Etického kodexu UO vůči konkrétnímu studentovi DSP nelze AP jednoznačně prokázat. Dotčený AP předložil věcné argumenty, z nichž vyplývá, že plnil své povinnosti docenta a posléze profesora. Vůči konkrétnímu studentovi DSP se dotčený AP vědomě nedopustil neetického chování, neboť student studoval v kombinované formě doktorského studia a současně byl kmenovým zaměstnancem příslušné katedry na pozici lektor – tedy začínající akademický pracovník. Dotčený AP jej tedy odborně vedl nejen jako školitel, ale také s ním spolupracoval z pozice garanta předmětu.

Vysvětlení:

- 1) Své podezření na porušení zásady č. 3 z čl. 3 písm. c) Etického kodexu UO podatel doložil výčtem následujících úkolů nesouvisejících s tématem dizertační práce studenta, které byly studentovi uloženy školitelem: a) zprovoznění a úprava dálkově řízeného rušícího prostředku (plnění duben-červen 2020); b) modelářský motor – realizace měřiče otáček řízeného mikrokontrolérem Arduino (1 týden březen 2020); c) rušící pracoviště v laboratoři Katedry letecké techniky; d) laboratorní

úloha pro měření solárních panelů; e) návrh a výroba plošných spojů s LED driversy pro potřeby výuky dotčeného AP.

- 2) Podezření na porušení zásady č. 4 z čl. 3 písm. c) Etického kodexu UO podatel doložil kopiemi korespondence autorského týmu článku do časopisu *Sensors* z procesu recenzního řízení, nikoli z procesu tvorby textu článku.
- 3) Na zasedání etické komise dne 4. 1. 2022 bylo rozhodnuto, že nejprve budou osloveny podatelem zmiňované zúčastněné osoby s žádostí o písemné vyjádření ke skutečnostem uváděným podatelem, a teprve na základě doplněných skutečností komise rozhodne o dalším postupu. Vzhledem k tomu, že dotčený AP zaslal velmi obsírné vyjádření o 35 stranách rozporující všechny skutečnosti uváděné ve vyjádření podatele i do toho okamžiku oslovených svědků, které vyžadovalo podrobnou analýzu, požádala etická komise cestou předsedkyně rektorku o prodloužení termínu projednávání podání o dva měsíce, jíž bylo s ohledem na složitost věci vyhověno.
- 4) V písemném vyjádření dotčený AP uvedl:
 - A) z výše uvedených úkolů se úkol a) vztahoval přímo k řešení disertační práce studenta DSP, což také bylo demonstrováno na jeho státní doktorské zkoušce. Podatel ani komise proti tomuto zaměření nevznesli žádné námitky. Úkoly b) – e) se vztahovaly k zajištění výuky a vědecké a tvůrčí činnosti studenta DSP jako kmenového zaměstnance katedry. Na těchto úkolech student pracoval dobrovolně a s plným vědomím. Důkazy poskytují: text zadávací dokumentace Specifického výzkumu a zadání bakalářské a diplomové práce, kde byl řádně uveden jako konzultant.
 - B) Podatel, na rozdíl od dotčeného AP, nebyl členem autorského týmu článku do časopisu *Sensors*. Pořadí a podíl autorů na vytvoření článku museli autoři zaslat redakci časopisu ještě před uveřejněním článku (viz pokyny redakce při přijetí článku e-mail 4. 11. 2020). Ze zasláního textu redakci časopisu jasně vyplývá, že dotčený AP se na článku podílel následujícími činnostmi: „zajistil návrhy a algoritmy potřebné pro nastavení AI potřebné pro měření kapacity Li-Po akumulátorů a podílel se také na optimalizaci výkonové elektroniky pro dálkově ovládané mobilní odrušovací zařízení.“ To podle dotčeného AP rozhodně není pouze návrh osnovy příspěvku. Korespondenční autorka podle dotčeného AP odsouhlasila redakci, že všichni autoři souhlasí s textem článku i vyjádřeným autorským podílem. Stejný klíč k určení autorského podílu byl užit při zápisu publikovaného výsledku do aplikace VaV.
 - C) dotčený AP navrhoval opatřit svědectví řady osob. Z celkového počtu 18 osob byli na základě rozhodnutí EK UO vyzváni k písemnému vyjádření ve věci ověření způsobu spolupráce dotčeného AP se studentem DSP dvě osoby, na něž se dotčený AP ve svém písemném vyjádření nejvíce odvolával a které mohly, dle názoru EK UO, být nejvíce nápomocny objasnění řešené věci. Vyjádření ostatních navrhovaných svědků EK UO považuje za nadbytečné, neboť by obsahovala s vysokou pravděpodobností zcela totožné informace a jsou tedy ve věci shledány jako zbytečně zahlcující řešení věci.
- 5) Oslovení svědci ve svých písemných vyjádřeních shodně uvedli, že požadavky dotčeného AP na daného studenta DSP nevycházely za rámec obvyklého standardu, navíc dotčený AP vytvářel studentovi nadstandardní podmínky a věnoval mu velké množství času, aby uspěl u státní doktorské zkoušky, neboť na základě průběžných výsledků studenta vyhodnotil, že ten není schopen samostatné práce ani publikační činnosti a vyžaduje vysokou úroveň vedení (téměř dozor). Také se shodli na tom, že zapojení podatele jako školitele specialisty do vedení konkrétního studenta DSP nebylo optimální, neboť se neúčastnil důležitých experimentů ani konzultací, s jeho přispěním nevznikla žádná hodnotná publikace, která by byla pro řešení problematiky daného studenta DSP významná. Svědkové také potvrzují, že dotčený AP je nositelem hlavní myšlenky vytvoření dálkově řízeného rušícího prostředí s magnetronem, jeho přínos „je v kombinaci již probádaných prvků, která přináší nemalý publikační a tvůrčí potenciál“.

- 6) S ohledem na výše uvedené EK UO dospěla k závěru, že podezření na porušení dvou výše jmenovaných zásad z čl. 3 písmena c) Etického kodexu UO vůči konkrétnímu studentovi DSP nelze dotčenému AP na základě shromážděných listinných podkladů a svědeckých vyjádření jednoznačně prokázat.
-

Stanovisko přijato komisí hlasováním per-rollam dne: 31. 3. 2022

Hlasování komise: 8 pro, 1 proti (ve stanovené lhůtě se nevyjádřil).

Za správnost odpovídá: doc. PhDr. Ivana Nekvapilová, Ph.D., předsedkyně komise